

МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ. ДІЯЛЬНІСТНИЙ ПІДХІД У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ, ЩО РЕАЛІЗУЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ ПРОЕКТИ

Лекція 3

Укладач – Купенко О.
В.

психологічно-орієнтовані

соціологічно-орієнтовані

Модел
роботи

КОМПЛЕКСНО-
орієнтовані

соціальної

психологічно-
орієнтовані

- **активізація** власних зусиль людини для подолання проблеми, що виникла на особистісному чи соціальному рівні

- **пізнання** психологічних закономірностей

психологічно-
орієнтовані

Вихідні теорії

- психоаналіз З.Фрейда;
- гуманістична теорія Дж. Маслоу та К.Роджерса;
- Біхевіоризм Дж.Бр.Уотсона.

ПСИХОЛОГІЧНО-ОРІЄНТОВАНІ

Засновницею наукової теорії індивідуальної соціальної роботи визнана американка Мері Ричмонд (1861-1928). Серед запропонованих нею теоретичних положень, зокрема, такі:

- запропоновані етапи індивідуальної інтервенції (втручання): отримання інформації, діагноз (на підставі дослідження стану соціального відхилення), прогноз (про перспективи покращення), лікування (надання допомоги клієнту);
- виокремлено директивний та недирективний (через безпосередній вплив на клієнта) методи інтервенції (через взаємодію з оточенням клієнта);
- сформульовано «принципи ментальної гігієни» (принципи роботи соціального працівника і клієнта): 1) симпатизувати клієнту; 2) віддавати йому перевагу; 3) заохочувати його; 4) спільно з ним розробляти плани дій.

пізнання

закономірностей
соціального розвитку,
структурування
суспільства, взаємодії
його соціальних
інститутів*

соціологічно-
орієнтовані

забезпечення ефективності
установ соціальної сфери, та
інших установ у складових їх
діяльності, пов'язаних із
соціальними питаннями,
соціальної політики в суспільстві

* Соціальний інститут – історично утворена стійка форма організації спільної діяльності людей

Вихідні теорії

- загальні теорії соціальних систем, зокрема, екосистема теорія

соціологічно-орієнтовані

- Джейн Адамс (1860-1935) вважала, що навколишнє середовище є хворим і його потрібно змінювати, щоб покінчити з бідністю. Ініціювала дискусію про соціальне реформування та розвиток соціального законодавства.
- Реалізуючи власні ідеї соціального реформування вона запропонувала та реалізувала ідею сеттльменту («занурення», спільного проживання), що сучасною теорією соціальної роботи оцінюється як стихійна і ненаукова, але свого часу за заслуги в особистому прикладі покращення життя Дж.Адамс була нагороджена Нобелівською премією (1931 р.).

соціологічно-орієнтовані

Робота з особистістю та перетворення соціальних інститутів

- Наприклад, діяльність А.С.Макаренка. Під його керівництвом юні безпритульники не лише адаптувалися до нормального життя, але взяли безпосередню участь у відкритті на початку 40-х років ХХ століття виробництва фотоапаратів

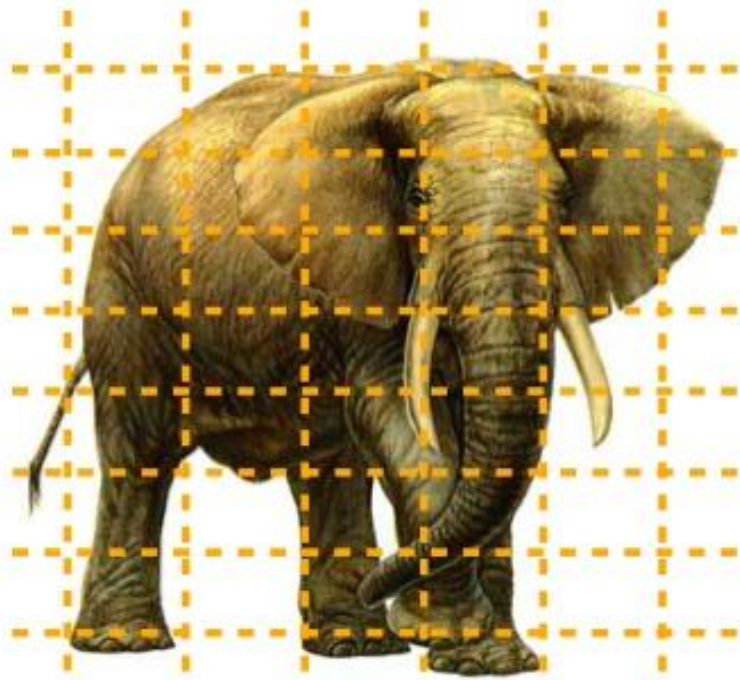
КОМПЛЕКСНО-
орієнтовані

Це було не легко ...

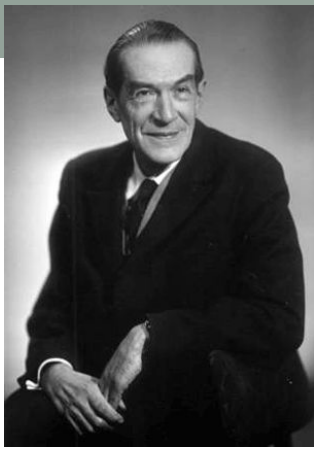

А. С. Макаренко
(1888–1939)

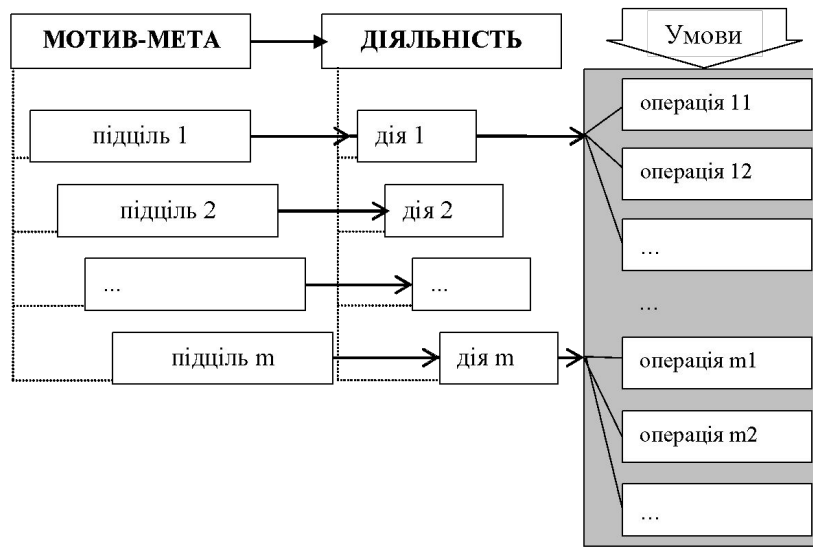

Я вирішувати нелегкі завдання?

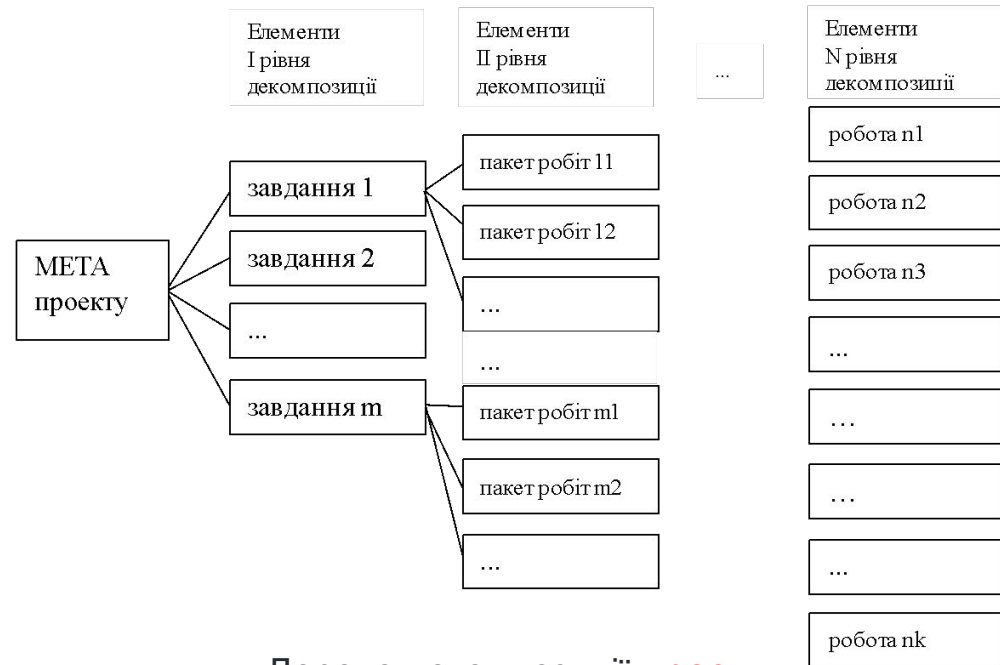
Велике складне завдання – це «СЛОН». Якщо «СЛОН» дуже важливий, то – це стратегічна ціль. Її можна досягнути, якщо розділити на шматочки. У цього «несерйозного» прийому є серйозне психологічне підґрунтя

Психологічні основи для вирішення нелегких завдань зкладає теорія діяльності

Психологічна структура діяльності за Олексієм
Леонтьєвим

Дерево декомпозиції **проекту**

Психологічні основи для вирішення нелегких завдань
зкладає теорія діяльності

Орієнтувальна
частина дії

Виконавська
частина дії

Контрольна
частина дії

Теорія діяльності П.Гальперіна

Проектування

Реалізація
проекту

Моніторинг
результатів

Теорія управління **проектами**

У наступних лекціях ми докладніше розглянемо методику соціального проектування, а поки визначимо поняття, що дозволяють нам забезпечити ефективність власної професійної діяльності, базуючись на напрацюваннях психології

Результатом курсу «Історія та теорія соціальної роботи», а також ознайомчої практики мають стати навички поєднання теорії та практики,

а саме розроблений та реалізований соціальний проект